

ವನಾವು

ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಮಾರ್ವಿನ
ಖಾದ್ಯರಾಷ್ಟು

Mango

Heirloom Recipes from the Malnad

Vanasree
ವನಾಸ್ರೀ

ಮಲ್ನಾಡು

ಮಲೀನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಮಾರ್ವಿನ

ಖಾದ್ಯರಾಷ್ಟು

Mango

Heirloom Recipes from the Malnad

2020

ಪಾಕ ವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದಾತರು:

ಮಾವಿನ ಖಾದ್ಯ ಸ್ವರ್ಥ್ಯಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದ
ಮಲೆನಾಡು ಕೈತೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು
ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು

ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ:

ವಾಣಿಶ್ರೀ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಮನೋರಮಾ ಜೋಶಿ

ಸಹಕಾರ:

ವಿದ್ಯಾ ಭಟ್ ಹೇಮಾ ಹೆಗಡೆ, ರಮ್ಯಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಉಮಾ
ಎಮ್

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ:

ಸುನಿತಾ ರಾವ್

ಮುಖ್ಯಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ:

ಅಪಣಾರ್ ಚಿವ್ಯಕುಲ

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ವಿನ್ಯಾಸ:

ವಿವೇಕ ಜೋಶಿ

© Vanastree
ವಾಸತ್ರೀ

www.vanastree.org

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ 1

Mango from the Malnad	7
Medicinal Properties of Mango	8
List of Recipes in English	9
ಮಾವಿನ ಪಾಕ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ	11
ಮಾವಿನ ವಿವಿಧ ಔಷಧಿಯ ಗುಣಗಳು	12

ಭಾಗ 2

1 ಮಾವಿನ ತೊಕ್ಕು	15
2 ಕಡಗಾಯಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ	15
3 ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ	16
4 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಖಾರದಚಾಮ್	16
5 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಖಾರಾಬಾತ್	17
6 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಿತ್ರಾನ್ನ	17
7 ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಸಾಂಭಾರು ದೋಸೆ	18
8 ಮಾವಿನಕಾಯಿಖಾರದ ಕಡುಬು	18
9 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಮೊರಬ್ಜು	19
10 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೋಸುಂಬರಿ	19
11 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸಲಾಡ್	19
12 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ	20
13 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕಾಯಿರಸ	21
14 ಮಾವಿನ ಹುಳಿ	21
15 ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಸಾರು	22
16 ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಪ್ಪು	23

17	ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ	23
18	ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಹಿಂಡಿ	24
19	ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತಂಬಳಿ ಮಡಿ	24
20	ಮಾವಿನ ತಂಬಳಿ	25
21	ಮಾವಿನಕಾಯಿ ದಪ್ಪ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ(ಬೂತಗೊಜ್ಬು)	25
22	ಅಪ್ಪೆಹಣ್ಣಿನ ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ	26
23	ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ	26
24	ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಜ್ಜಿ	27
25	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಪ್ಪಳ	28
26	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ವ	28
27	ತೋತಾಮರಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಜಾಮ್‌	28
28	ಸುಂದರೀ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಜಾಮ್‌	29
29	ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಗುಳಂಬ	29
30	ಮ್ಯಾಂಗೋ ಡಿಲ್ಯೂಟ್	29
31	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಲೇಹ	30
32	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಡ್‌ಶಾವಿ	30
33	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಕೇಕ್	31
34	ಮಾವಿನ ಪಂಚಾಮೃತ	31
35	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನ	31
36	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹೋಳಿಗೆ	32
37	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರೊಟ್ಟಿ	32
38	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಶಿರಾ	32
39	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಮಡ್ಡಿ	33
40	ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಕಡುಬು	33
41	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಶಾವಿಗೆ	33
42	ಮ್ಯಾಂಗೋ ಮಡ್ಡಿಂಗ್	34
43	ಜಾಪಗಾಯಿ	34
44	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಹಿ ಸಾಂಭಾರು	35
45	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಹಿ ಹುಳಿ	35

46	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಾಸಿವೆ 1	36
47	ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಸಾಸಿವೆ 2	36
48	ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಒರಟೆ ಗೊಜ್ಜು	37

ବାନ୍ଦା ୧

MANGO FROM THE MALNAD

There are very few who would not agree that the mango is the Queen of fruits. The most common way of eating it is fresh or as mango ras (juice or pulp). In the Malnad, the unripe and ripe mango are used in myriad ways. Both wild and cultivated varieties figure in the diets of the communities here. Dishes which are commonly made are *Gojju*, *Sasve*, *Chutney*, *Mambala*, *Kai Rasa*, *Kosumbari*, *Panaka*, *Appay Huli*..... the list goes on endlessly. The *Jeerigay Appay Midi* tender mango pickle is a signature pickle from the area. One comes across many mango experts and growers in the Malnad community. *Ananth Bhat Appay*, *Kanchuli Appay*, *Jeerige Mavu*, *Gidagan Mavu* and *Kari Eeshadu* are some of well known local varieties of which there are reportedly over 300 just in the Malnad. Dishes like *Sasve* can only be made with certain fibrous wild varieties of juicy mangoes that grow in the forests. The riverine stretches have huge old mango trees that produce the best pickling mangoes. Alas, with stream and river banks being threatened, these trees are also rapidly losing ground.

This booklet is a compilation of 48 mango recipes from the Malnad brought together by women seed savers and home gardeners. Sweet and savoury dishes figure here made with wild and domesticated mangoes. We hope to bring out an English version in the near future, and would welcome help in doing it.

Enjoy!

MEDICINAL PROPERTIES OF MANGO

Many are the medicinal properties of mango and all parts are useful. This could be the reason why mango leaves are used as a *thorna* to decorate entrance doorways of homes.

Some common uses of mango:

- Elders advise us to use tender mango leaves with salt to clean our teeth to keep away bad breath, tooth decay and to reduce tooth ache.
- Soak leaves in water overnight and drink the next morning to prevent diabetes.
- Tender, wild sour mangoes mixed with salt and honey cure or relieve indigestion.
- Mango pieces with pepper control jaundice.
- Seeds of mango made into powder and mixed with buttermilk cure piles.
- Unripe mango has vitamins to improve memory and the nervous system.
- Tender leaves of mango made into kashaya (herbal tea) reduces throat infections. It is good for musicians if had daily.
- Bark of mango rubbed with buttermilk and drunk helps cure dysentery.

List of Recipes in English

SAVOURY (from unripe mango)

- 1 Mango Thokku
- 2 Kadagai Uppinakai (pickle)
- 3 Mango Middi Pickle
- 4 Unripe Mango Spicy Jam
- 5 Unripe Mango Spicy Rice (khara bhath)
- 6 Unripe Mango Spicy Rice (chithranna)
- 7 Unripe Mango Sambar Dosai
- 8 Unripe Mango Spicy Kadabu
- 9 Unripe Mango Spicy Murabba
- 10 Mango Kosambari (salad)
- 11 Mango Salad
- 12 Mango Vegetable (palya)
- 13 Mango Hot-sweet gravy (kai rasa)
- 14 Mango Sambar
- 15 Mango Rasam (saaru)
- 16 Mango Pappu
- 17 Mango Chutney
- 18 Mango Bhartha (hindi/gojju)
- 19 Mango Tambuli Pudi
- 20 Mango Tambuli
- 21 Mango Thick Appay Huli 1 (bootha gojju)
- 22 Mango Thick Appay Huli 2 (bootha gojju)
- 23 Mango Appay Huli
- 24 Mango Bajji

SWEET (ripe mango)

- 1 Mango Papad (Hapla)
- 2 Mango Halwa
- 3 Mango Jam (Thothapuri variety - ripe)
- 4 Mango Jam (Sundarshi variety - unripe)
- 5 Mango Gulamba
- 6 Mango Delight
- 7 Mango Leha
- 8 Mango God Shaka
- 9 Mango Cake
- 10 Mango Punch (panchamritha)
- 11 Mango Rasayana
- 12 Mango Holigay
- 13 Mango Roti
- 14 Mango Sheera
- 15 Mango Maddi
- 16 Mango Kadabu
- 17 Mango Vermicelli (shavige)
- 18 Mango Pudding
- 19 Mango Chapagai
- 20 Mango Sweet Sambar
- 21 Mango Sweet Rasam
- 22 Mango Sasve 1
- 23 Mango Sasve 2
- 24 Mango Gojju (vartay gojju)

ಮಾವಿನ ಪಾಕ ವೈವಿಧ್ಯ

ಹಣ್ಣುಗಳ ರಾಜ ಎನಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡದೇ ಇರುವವರು ವಿರಳ. ನೇರವಾಗಿ ತಿನ್ನಲು, ಜ್ಯಾಸ್ತ ಹಾಗೂ ರಸಾಯನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮಲೆನಾಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾಡು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸಾಸಿವೆ, ಚಟ್ಟಿ, ಮಾಂಬಳ, ಕಾಯಿರಸ, ಗೊಜ್ಜು ಹೀಗೆ ಮಾವಿನ ಖಾದ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಖಾದ್ಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರದ್ದು ಎತ್ತಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಕ್ಷೇತ್ರೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪು ಮಾವಿನ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಥಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಈ ಮಟ್ಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಥಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಮಾವಿನ ಸಿಹಿ ಹಾಗೂ ಖಾರದ ತಿನಿಸುಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ನೆಲೆಬೀಡು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಜೀವಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಲಭ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಗೂ ಸಹ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಿವಿಧ ಮಾವಿನ ತಳಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾವಿನ ವಿವಿಧ ಜೀವಧೀಯ ಗುಣಗಳು

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ ತಿನ್ನಲು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾದಿಷ್ಟಪೋ ಅಷ್ಟೇ ಜೀವಧೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಹೊಂದಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಈಗಲೂ ನೇನಿರಬಹುದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ನಮಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಜಿಗುರೆಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿ ಹಲ್ಲಜ್ಞಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳು ವಸಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೀಟಾಳಿಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ದೂರವಿಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ವಿಶ್ವಾದ ಜೀವಧೀಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ವಿಕರು ಮಾವಿನ ಎಲೆಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈಗ ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮುಖಿಂತರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ಜಗೆದು ತಿನ್ನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಂಜಾನೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಹಲ್ಲು ನೋವು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ರಾತ್ರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುಂಜಾನೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮಥುಮೇಹವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಜೀನುತ್ಪಾದೊಂದಿಗೆ ತಿನ್ನಿವದರಿಂದ ಅಜೀಣದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ದೂರವಾಡಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ಹೋಳಿಗಳನ್ನು ಕಾಳುಮೆಣಿನ ಮಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಉದರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ಬೀಜದ ಮಡಿಯನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಮೂಲವ್ಯಾದಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯಾದ ಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿಟಾಮಿನ್ ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನರ ಸಂಬಂಧಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ದೂರವಾಡಬಹುದಲ್ಲದೇ ಜಾಘರಕರ್ಕೆ ವರ್ಧನೆಗೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನೆಗೆ ಕೂಡ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಾವಿನ ಖರುವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳಿಯೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಪ್ರತೀ ದಿನ ತಿನ್ನಿವಂತೆ ವ್ಯಾದ್ಯರು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಬಟ್ಟಲು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಕ್ಕೆ ಕಾಳು ಮೆಣಿನ ಮಡಿ ಸೇರಿಸಿ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತ್ವಚೆಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು

ವೈದಿಕಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಧೈರ್ಯಿಯ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಜೀವನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

॥ ಮಾವಿನ ಚಿಗುರೆಲೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕವಾಯವನ್ನು ಪ್ರತೀ ದಿನ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಗಂಟಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಲ್ಲದೇ ಇಂಪಾದ ದ್ವಾನಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದು ಗಾಯಕರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

॥ ಮಾವಿನ ಕಾಂಡ ಅಥವಾ ತೊಗಟೆಗಳನ್ನು ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಯ್ಯ ಅದರ ರಸ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಆಮಶಂಕೆ ಮತ್ತು ಅಜೀಣದಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

॥ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಬಾಯರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಹಬ್ಬಗಳಾದ ಯುಗಾದಿ, ರಾಮನವಮಿ ಮತ್ತು ಹನುಮಾನ್ ಜಯಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಾನಕ ಮತ್ತು ಹೋಸಂಬರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

॥ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೀನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧವಿಟಾಮಿನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ, ಮೊಟಾಷಿಯಂ, ಮ್ಯಾಗ್ನೆಷಿಯಂ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳೂ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತೀ ದಿನ ಉಂಟಿರ ನಂತರ ಒಂದು ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಹಾಲಿನ ಪ್ರೋಟೋನುಗಳ ಜೊತೆ ಬೆರೆತು ನಮ್ಮೆ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಾದೆ ಹಸಿದ ಹಲಸು ಉಂಡ ಮಾವು.

॥ ಮಾವಿನ ಸಸ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳು ಸಸ್ಯದಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿದ ನಂತರ ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳ ತನಕ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ ಮುಂತಾದ ವಿಶೇಷ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಎಲೆಯ ತೋರಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮನೆಯ ಅಂಗಳವನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ವೈದಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ଭାଗ 2

1. ಮಾವಿನ ತೊಕ್ಕು

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

2 ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ

ಮೆಂತೆ ಮಡಿ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಬೆಳ್ಳಿ: 4-5 ಎಸಳ್ಳು

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಚಮಚ

ಕರಿ ಬೇವು: 8-10 ಎಲೆ

ಬೆಲ್ಲು / ಸಕ್ಕರೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಬಾಣಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಸಾಸಿವೆ, ಕರಿಬೇವು, ಬೆಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ಸಿಡಿಸಿ, ತುರಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ಮರಿಯಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು, ಸ್ಪಲ್ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲು, ಮೆಂತೆ ಮಡಿ, ಸಾಸಿವೆ, ಮೆಣಸಿನ ಮಡಿ, ಇಂಗು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮರಿಯಿರಿ. ದೋಸೆ, ರೊಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆಲಳ್ಳು ತುಂಬಾ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಕಡಗಾಯಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಕಡಗಾಯಿಗೆಂದೇ ಇರುವ
ವಿಶೇಷ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 5

ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಲೋಟ

ಮೆಂತೆ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಲೋಟ

ಹೊಳೆ ಕಾಳು: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೆಣಸಿನ ಮಡಿ: 1 ಲೋಟ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 5 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಕಡಲೆ ಕಾಳಿನಪ್ಪು

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೆಂತೆ: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಅರಿಶಿನ ಮಡಿ: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಹೊಳೆ ಮಾಡಿ, ಎಣ್ಣೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿ
ಅದಕ್ಕೆ, ಇಂಗು, ಮೆಂತೆ ಹಾಕಿ ಕೆಂಪಾದ ನಂತರ ಇಳಿಸಿ,
ತೊಗಾದ ನಂತರ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಹೊಳೆ, ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ
ಇಡಬೇಕು. ಮಸಾಲೆಯನ್ನು ಮರಿದು ಮಡಿಮಾಡಿ ಮಾವಿನ
ಕಾಯಿ ಹೊಳೆನ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ, 2-3 ದಿನ
ಕ್ಯಾರಿಯಾಡಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಂತರ ಭರಣಿಗೆ ತುಂಬಿಡಬಹುದು.

~~~~~

3. ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಎಳೆ ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ: 100

ಉಪ್ಪು: 1 ಸೇರು

ಒಣ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 100
ಗ್ರಾಂ

ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಲೋಟ

ಲವಂಗ: 5-6

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಲೋಟ

ಮೆಂತೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಉಪ್ಪು ನೀರನ್ನು ಬ್ರೈಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಂತೆ, ಲವಂಗ,
ಸಾಸಿವೆ ಹಾಗೂ ಒಣಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ಬೀಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ
ಚಿರಟಿದ ಮಾವಿನ ಮಿಡಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹದಮಾಡಬೇಕು.

~~~~~

4. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಖಾರದಜಾಪ್ತ್ರ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ:
1

ಹಸಿ ಮೆಣಸು ಅಥವಾ ಒಣ
ಮೆಣಸು: 4

ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿನ್ನು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೊದಲು ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು
ತುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿನ್ನು ಉಪ್ಪು ಹಾಗೂ
ಮೆಣಸನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಖಾರದ ಜಾಪ್ತ್ರ
ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

~~~~~

5. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಖಾರಾಬಾತ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅನ್ನ: 1 ಲೋಟ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ

ಪಾತ್ರಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಶೇಂಗಾಬೀಜ, ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಹಸಿಮೊಸಿನಕಾಯಿ, ಕರಿಬೇವು ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತುರಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ. ನಂತರ ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅನ್ನ, ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಿದರೆ ಖಾರಾಬಾತ್ ತಿನ್ನಲು ಸಿದ್ಧ.

2 ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ

ಹಸಿ ಮೊಸು: 3-4

ಶೇಂಗಾ ಬೀಜ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಗ್ಗರಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಚಿಟಕೆ

ಕರಿಬೇವು: 8-10 ಎಲೆ

ಉಪ್ಪ: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

~~~~~

6. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಿತ್ತಾನ್ನ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/2
ಲೋಟ

ಬಾಣಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಕಾಯಿಸಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗು, ಶೇಂಗಾ ಬೀಜ, ಸಾಸಿವೆ, ಕರಿಬೇವು, ಹಸಿಮೊಸಿನ ಪೇಸ್ಪ್, ಅರಿಶಿನ ಹಾಕಿ. ನಂತರ ತುರಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿದರೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಿತ್ತಾನ್ನ ಸಿದ್ಧ.

ಅನ್ನ: 1 ಲೋಟ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ

ಶೇಂಗಾ ಬೀಜ: 10 -12

ಕರಿ ಬೇವು: 10-15 ಎಲೆ

ಹಸಿ ಮೊಸಿನ ಪೇಸ್ಪ್: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಗ್ಗರಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಅರಿಶಿನ ಮುಡಿ: ಚಿಟಕೆ

ಇಂಗು: ಚಿಟಕೆ

ಉಪ್ಪ: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

7. ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಸಾಂಭಾರು ದೋಸೆ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 4

ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಳಗಿನ ಬೀಜವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಯಿತುರಿ, ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು, ಉಪ್ಪು, ಮೆಣಸಿನ ಹಿಟ್ಟು, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಂತೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಇಂಗು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಬಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಸ್ಟೆ ದೋಸೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಜ್ಜಿ ತಿನ್ನಬಹುದು.

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿತುರಿ: 1/2 ಕಪ್

ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು: 1 ಲೋಟು

ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜ: 1/2

ಚಮಚೆ

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಪ್ಪು

8. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಶಾರದ ಕಡುಬು

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 4

ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ತುರಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಉದ್ದು, ಒಣಾಮೆಣಸು, ಜೀರಿಗೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಮೆಂತೆ, ಇಂಗು, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಅಕ್ಕಿ ರವೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿ ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಶಾರದ ಕಡುಬು ಸಿದ್ಧ.

ಅಕ್ಕಿ ರವೆ: 1/2 ಲೋಟು

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/2 ಲೋಟು

ಜೀರಿಗೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜ: 2 ಟೀ

ಚಮಚೆ

ಮೆಂತೆ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಣಾ ಮೆಣಸು: 4

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

9. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಮೋರಬ್ಬ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮುಧ್ಯಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ
ಕಾಯಿ: 4

ಒಣ ಮೆಣಸು: 4

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೆಂತೆ: 1-4 ಟೀ ಚಮಚ

ಅರಿಶಿನ ಪುಡಿ: ಚಿಟಕೆ

ತೇಂಗಾ ಬೀಜ: 10-15

ಕರಿ ಬೇವು: 8-10 ಎಲೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನಕಾಯಿ ತುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಣಮೆಣಸು
ಮತ್ತು ಮೆಂತೆಯನ್ನು ಹುರಿದು ಪುಡಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ತೇಂಗಾಬೀಜ, ಕರಿಬೇವು, ಅರಿಶಿನ ಪುಡಿ
ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ತುರಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ,
ಒಣಮೆಣಸು-ಮೆಂತೆ ಪುಡಿ, ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಬಿಸಿಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಚಪಾತಿ ಮತ್ತು
ಅನ್ನದ ಜೊತೆ ನಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

10. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೋಸುಂಬರಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ತೋತಾಪುರಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಹಸಿ ಮೆಣಸು: 3-4

ಇಂಗು: ಚಿಟಕೆ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನಕಾಯಿ ತುರಿದು, ಹಸಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ರುಚಿಗೆ
ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೋಸುಂಬರಿ
ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

11. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸಲಾಡ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಗಟ್ಟರಿ: 1

ಮೋಳಕೆ ಬರಿಸಿದ ಕಾಳು
ಯಾವುದಾದರೂ: 1/2 ಟೋಟ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ತುರಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಗಟ್ಟರಿ, ಮೋಳಕೆ ಬರಿಸಿದ ಕಾಳು,
ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಲಸಿದರೆ ಸಲಾಡ್ ಸಿದ್ಧ.

~~~~~  
**12. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ**

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮುಢುಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ  
ಕಾಯೆ: 4

ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಸೊಣಿಗೆ  
ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಸಿವೆಯನ್ನು ಹುರಿದು, ಮಾವಿನಕಾಯಿ  
ಹೊಳೆ, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹುರಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ  
ಪಲ್ಯ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/2 ಚಮಚ

ಕರಿ ಬೇವು: 8-10 ಎಲೆ

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು



### 13. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕಾಯಿರಸ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 5

ತೇಂಗಾ ಬೀಜ: 5 ಟೀ ಚಮಚ

ಎಳ್ಳು: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ: 1/2 ಟೀ ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಣ ಕೊಬ್ಬರಿ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಬೆಳ್ಳಳ್ಳಿ: 5-6 ಎಸಳು

ಅಜ್ಞ ಖಾರದ ಪುಡಿ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಬೆಲ್ಲಿ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಕರಿ ಬೇವು: 5-6 ಎಲೆ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು: 4-5 ದಂಟೆ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಮೆತ್ತುಗಾಗುವವರೆಗೆ ಬೇಯಿಸಿ. ಮುಸಾಲೆಗೆ ತೇಂಗಾಬೀಜ, ಎಳ್ಳು, ಜೀರಿಗೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೇರಿಸಿ ಹುರಿದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ 8-10 ಎಸಳು ಬೆಳ್ಳಳ್ಳಿ, ಕರಿಬೇವು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು, ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲಿ, ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಜೀರಿಗೆ, 3-4 ಬೆಳ್ಳಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಹಾಕಿ. ನಂತರ ಇಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಮುಸಾಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಹಾಕಿ ಗೊಳಿಸಿ ಹದಕ್ಕೆ ಕುದಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕಾಯಿರಸ ಉಣಿಲು ಸಿದ್ಧ.

### 14. ಮಾವಿನ ಹೆಳಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮದ್ದಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ ಕಾಯೆ: 4

ಕಾಳು ಮೆಣಸು: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ ರುಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಾಳುಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ಹಾಕಿ ಕಲಸಬೇಕು.

~~~~~

15. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಸಾರು

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತಾಗಳು:

ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/2
ಲೋಟು

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜ: 1/2 ಟೀ
ಚಮಚೆ

ಮೆಂತೆ: ಚಿಟಿಕೆ

ಜೀರಿಗೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೋಳು ಕಾಳು: 2-3

ತುಪ್ಪ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಬೆಲ್ಲು: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಕಿವುಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊಸು,
ಮೆಂತೆ, ಬೋಳು ಕಾಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀರಿಗೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ,
ಸಾಸಿವೆ ಹರಿದು ಕಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಬೀಸಿ, ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ
ಕಿವುಚಿದ್ದನ್ನು ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿ ಬೇಕು. ನೀರು, ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲು ಹಾಕಿ
ಕುದಿಸಿ, ತುಪ್ಪ ಜೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹೊಡಬೇಕು.

16. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಪ್ಪು

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ: 1/2 ಲೋಟ

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 1

ಕೊಮ್ಮಾಟೊ: 1

ಕೆರ್ಲಿ: 1

ಹಸಿ ಮೊಸಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಬೆಳ್ಳಳಿ: 4 ಎಸಳು

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಬೆಟೆಕೆ

ಕರಿ ಬೇವು: 8–10 ಎಲೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ತೊಗರಿ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಮೆತ್ತೆಗೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಸ್ಟ್‌
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಂದು ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಳಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ಮಾಡಿ,
ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಕೊಮ್ಮಾಟೊ, ಉಳ್ಳಾಗಡೆ,
ಹಸಿಮೊಸು ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇಳೆಯ
ಹೇಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಸಿ. ಉಪ್ಪು ಮೊಸಿನ ಮುಡಿ ಹಾಕಿ
ದಪ್ಪವಾಗುವವರೆಗೆ ಕುದಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಪಪ್ಪು ಸಿದ್ಧ.

17. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಮದ್ದಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ
ಕಾಯಿ: 2

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ಜೀರಿಗೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೆಂತೆ: ಬೆಟೆಕೆ

ಇಂಗು: ಬೆಟೆಕೆ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಒಣ ಮೊಸು: 4 ಶೊರು

ಉಪ್ಪು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೆಂತೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಮಾವಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉಪ್ಪು
ಹಾಕಿದಬೇಕು. ಬಂದು ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ
ಹೋಳು, ಹುರಿದ ಪದಾರ್ಥದ ಜೊತೆಗೆ ರುಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ನಂತರ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಗಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

18. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಹಿಂಡಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಉಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ
ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 3

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/2
ಲೋಟಿ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಕುರುಳ್ಳಿ: 1

ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ: 2-3

ಒಣ ಮೆಣಸು: 2 ಚೂರು

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೊದಲು ಪಾತ್ರೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಉದ್ದಿನ
ಬೇಳೆ, ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು, ಒಣಮೆಣಸು, ಹಸಿಮೆಣಸು ಹಾಕಿ

ತೊಳಿಸಿ. ನಂತರ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಕಿವುಚಿ ಹಾಕಿ
ತೊಳಿಸಿ. ನಂತರ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಿ, ಕಾಯಿ ತುರಿ,

ಕುರುಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

19. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ತಂಬಳಿ ಮುಡಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲೀತೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 1

ಜೀರಿಗೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಎಳ್ಳು: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತುರಿದು, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು.

ತುರಿಯನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪು, ಎಳ್ಳು, ಜೀರಿಗೆ

ಮುಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ತಂಬಳಿ ಮುಡಿ ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

20. ಮಾವಿನ ತಂಬಳ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಜೀರಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಹೂಳಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 1

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಹಸಿ ಮೆಣಸು: 2

ಒಳ ಮೆಣಸು: 4 ಚೊರು

ಇಂಗು: ಚಿಟಕೆ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಣ್ಣು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯ ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿ ತುರಿ, ಹಸಿ ಮೆಣಸು ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿಸು. ಈ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಉಪು, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ, ಎಣ್ಣೆಗೆ ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು, ಒಳ ಮೆಣಸು ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಣೆ ನೀಡಿದರೆ ತಂಬಳ ಸಿದ್ಧ.

21. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ದಪ್ಪ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ (ಬೂತಗೊಜ್ಜು)

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಮುಧ್ಯಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ ಕಾಯ್ದೆ: 5

ಸಣ್ಣ ಮೆಣಸಿನ ಪೇಸ್ಪ್: 1/2 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚೆ

ಸಾಸಿವೆ 1/4 ಚಮಚೆ

ಇಂಗು: ಚಿಟಕೆ

ಒಳ ಮೆಣಸು: 4 ಚೊರು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಅದರ ಸಿಪ್ಪೆ, ಗೊರಟಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದು ಬರಿ ಗುಳವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಖಾರ ಬೇಕಾಗಿರುವದರಿಂದ ಸಣ್ಣಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಅರೆದು ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಾಯಲು ಇಟ್ಟಿ ಇಂಗು, ಸಾಸಿವೆ ಒಳಮೆಣಸಿನ ಸಂಗಡ ಸಣ್ಣಮೆಣಸು ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನ ಗುಳವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ದಪ್ಪ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ ಸಿದ್ಧ.

22. ಅಪ್ಪೆಹಣ್ಣಿನ ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಅಪ್ಪೆ ಹಣ್ಣಿ: 4

ಸಣ್ಣಮೆಣಸು: 10: 15

ಮೆಂತೆ: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಜೀರಿಗೆ: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಲುಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಮ್ಮೆ

ಬೆಲ್ಲಿ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕುಮ್ಮೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅಪ್ಪೆಹಣ್ಣಿನ್ನು ಹಿಂಡಿ ರಸ ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಮ್ಮೆ ಲುಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಮೆಂತೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಇಂಗು, ಸಾಸಿವೆ, ಸಣ್ಣಮೆಣಸನ್ನು ಸಣ್ಣ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಸಣ್ಣಗೆ ರುಜ್ಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅಪ್ಪೆಹಣ್ಣಿನ ರಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹದಿಸಿದರೆ ಹತ್ತನ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಉಣಿಲು ಸಿದ್ಧ.

23. ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮುಧ್ಯಮು ಗಾತ್ರದ ಮಾವಿನ ಕಾಯ್ಯಿ: 5

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೋ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ 1/4 ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಒಣ ಮೆಣಸು: 4-5

ಹಸಿ ಮೆಣಸು: 1

ಲುಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಮ್ಮೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಸಿಪ್ಪೆ ಸಹಿತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜೆನಾಗಿ ಬೇಯಿಸ ಬೇಕು. ಬೇಯಿಸಿದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಅದೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕಿವುಚಿ ಸಿಪ್ಪೆಯಿಂದ ಬೇವರ್ಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಹುಳಿಗೆ ಸರಿಮೊಂದುವರ್ಪು ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಈ ರಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವರ್ಪು ಲುಪ್ಪು ಹಾಕಿ, ನಂತರ ಹಸಿ ಮೆಣಸು, ಸಾಸಿವೆ, ಒಣ ಮೆಣಸು, ಇಂಗು, ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅಪ್ಪೆಹುಳಿ ಸಿದ್ಧ.

~~~~~
24. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಜ್ಜೆ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:   **ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:**

ಜೀರಿಗೆ ಪರಿಮಳದ ಮಾವಿನ
ಕಾಯಿ: 1

ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಸಿ, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಸೂಜಿ ಮೊಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ,
ಇಂಗು, ಸಾಸಿವೆ, ಎಳ್ಳು ಹಾಕಿ, ಚಟುವಟಿ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ
ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ, ಮೊಸರು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ
ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಎಳ್ಳು: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಚಿಟೆಕೆ

ಸೂಜಿ ಮೊಸಿನ ಕಾಯಿ: 5

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/4 ಕಪ್

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ: 5-6 ಎಸಜು

ಮೊಸರು: 2 ಕಪ್

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಷ್ಟು

25. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಪ್ಪಳ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು: 25

ಬೆಲ್ಲು: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ವಿಲಕ್ಕು: ಚಿಟಕೆ

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ರಸ ಹಿಂಡಿ. ಉಪು, ಬೆಲ್ಲು, ವಿಲಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ.

26. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲು

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬೆಲೀತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1 ಲೋಟ

ಸಕ್ಕರೆ: 1/2 ಲೋಟ

ಮೃದಾ ಹಿಟ್ಟು: 2 ಟೀ ಚಮಚ

ವಿಲಕ್ಕು ಮುಡಿ: ಚಿಟಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

1 ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಅದಕ್ಕೆ 1/2 ಕಪ್ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಪಾಕ ಬಂದ ಮೇಲೆ 2 ಟೀ. ಚಮಚ ಮೃದಾಹಿಟ್ಟು, ಚಿಟಕೆ ವಿಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮುಡಿಮಾಡಿ ಹಾಕಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಕಲಸಬೇಕು. ನಂತರ ಬಂದು ಘೇಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಸವರಿ ಹರಡಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಆರಿದ ನಂತರ ಬೇಕಾದ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲು ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

27. ತೋತಾಮರಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಜಾವ್ರ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬೆಲೀತ ತೋತಾಮರಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಸಕ್ಕರೆ: 2 ಲೋಟ

ವಿಲಕ್ಕು: 2

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ತೋತಾಮರಿ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತುರಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಿಶ್ರಣ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದಾಗ ವಿಲಕ್ಕು ಮುಡಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿ ಒಲೆಯಿಂದ ತೆಗೆದರೆ ಜಾವ್ರ್ ಸಿದ್ಧ.

28. ಸುಂದರೀ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಜಾವ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಸುಂದರೀ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 1/4

ಟೀ ಚಮಚೆ

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತುರಿದುಕೊಂಡು, ಕಾಳುಮೆಣಸಿನ

ಪುಡಿ, ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕ ಬರುವ ತನಕ
ತೊಳಿಸಬೇಕು.

ಬೆಲ್ಲ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ವಲಕ್ಕೆ: ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

29. ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಗುಳಂಬ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಶೋತಾಪುರಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 2

ಮಾವಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ತುರಿದು, ಅದಕ್ಕೆ ವಲಕ್ಕೆ ಪುಡಿ, ಲವಂಗ
ಪುಡಿ, ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಎಳೆ ಪಾಕ ಬರುವ
ತನಕ ಕುದಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ತನಕಿನಿಂದ ಬರಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟರೆ
2-3 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಇಡಬಹುದು. ಇದು ದೋಸೆ, ಪುರಿ,
ರೊಟ್ಟಿಯೋಂದಿಗೆ ತಿನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ರುಚಿ.

ಬೆಲ್ಲ: 1 ಕಪ್

ಉಪ್ಪು: ಚಿಟಕೆ

ವಲಕ್ಕೆ: ಚಿಟಕೆ

ಲವಂಗ ಪುಡಿ: ಚಿಟಕೆ

30. ಮ್ಯಾಂಗೋ ಡಿಲ್ಯೂಟ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು: 10

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೀನ ರಸ ತೆಗೆದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ, ಮಂದವಾದ
ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಬೇಕು. ಮಿಶ್ರಣವು ಹದ
ಪಾಕ ಬಂದಾಗ, ಒಲೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಸಮನಾಗಿ ಹರಡಿ ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಒಣಗಿದ ನಂತರ ಬೇಕಾದ
ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲಿಸಿದರೆ ಮ್ಯಾಂಗೋ ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ. ಮ್ಯಾಂಗೋ
ಡಿಲ್ಯೂಟ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮ್ಯಾಂಗೋ ಮಿಲ್ಕೈಸ್
ಎಸ್ಟ್ರೋ, ರಸಾಯನಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಲೋಟು

ಉಪ್ಪು: ಚಿಟಕೆ

31. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಲೇಹ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1
ಲೋಟು

ವಿಲಕ್ಕಿ: 2

ಕಾಳು ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 1/4
ಟೀ ಚಮಚ

ಲವಂಗ: 2

ಮೊಸರು: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗುಳ ತೆಗೆದು, ಸಣ್ಣ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಿ,
ಅದಕ್ಕೆ ಏಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಹಾಗೂ ರುಚಿಗೆ
ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪು ಹಾಕಿ ಪಾಕ ಬರುವ ತನಕ ಕುದಿಸಿ ನಂತರ
ತರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಲೇಹ ಸಿದ್ಧ

32. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಡ್ಡೆಶಾವಿ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲೀತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1
ಲೋಟು

ಅಕ್ಕಿ: 1/2 ಲೋಟು

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/4
ಲೋಟು

ಬೆಲ್ಲು: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಉಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತೆಗೆದು ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪು, ಬೆಲ್ಲು
ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಅಕ್ಕಿ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿತುರಿಯನ್ನು ನುಣ್ಣಿಗೆ
ರುಬ್ಬಿ ಅದನ್ನು ಕುದಿಯುತ್ತಿರುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ
ಮತ್ತೆ ಕುದಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಡ್ಡೆಶಾವಿ ಸಿದ್ಧ.

33. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಕೇಕ್

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 2

ಸಕ್ಕರೆ ಮುಡಿ: 2 ಲೋಟ

1/4 ಟೀ ಚಮಚ ಅಡುಗೆ
ಸೋಡಾ

ಮೃದಾ ಹಿಟ್ಟು: 1/2 ಲೋಟ

ಲಿಮಾಂಕಿ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

(ಮೊಟ್ಟೆ ಬಳಸುವುದಾದಲ್ಲಿ: 4
ಮೊಟ್ಟೆ)

ಉಪ್ಪು: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮೊದಲು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಪಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಣ್ಣೆ,
ಸಕ್ಕರೆ ಮುಡಿ, 1 ಚಿಟ್ಟಿಕೆ ಉಪ್ಪು, ಬೇಕಿಂಗ್ ಸೋಡಾ ಹಾಕಿ
ಮಿಕ್ಸರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೃದಾಹಿಟ್ಟು
ಹಾಕಿ ಮಿಕ್ಸರ್ ಮಾಡಿದ ಮಾವಿನ ಪಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೆ ಲೀಮ್ನಾ
ಅಥವಾ ಬೀಳಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೊಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ಜೆನ್‌ನ್‌ಗಿ ಕಲಸಬೇಕು.
ನಂತರ ಕೇಕ್ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಓವನ್‌ನಲ್ಲಿ 1 ತಾಸು
ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ಅದು ತಣೆದ ನಂತರ ಬೇಕಾದ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಕೇಕ್ ಸವಿಯಲು ಸಿದ್ಧ.

34. ಮಾವಿನ ಪಂಚಾಮೃತ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 5

ಹಾಲು: 1/2 ಲೋಟ ಜೀನು
ತುಪ್ಪ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಮೊಸರು: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ತುಪ್ಪ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಕ್ಕರೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ, ಪಂಚಾಮೃತದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ
ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹದ ಮಾಡಿ.

35. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 5

ಬೆಲ್ಲ: 2 ಚಮಚ

ಹಾಲು: 1/2 ಲೋಟ

ವಲಕ್ಕಿ: 2-3

ಉಪ್ಪು: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ, ವಲಕ್ಕಿ ಮುಡಿ,
ಸ್ಟ್ರಾಪ್ ಹಾಲು ಮತ್ತು ರುಚಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ
ಹಣ್ಣಿನ ರಸಾಯನ ಸಿದ್ಧ. ದೋಸೆ, ಮರಿ, ಹಪ್ಪಜದ ಜೊತೆ
ನಂಜಿಕೊಳ್ಳಲು ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

36. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಹೋಳಿಗೆ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 4

ಗೊಂದಿ ಹಿಟ್ಟು: ಹೂರಣಕೆ
1 ಲೋಟ, ಕೊಕಕ್ಕೆ: 1 1/2
ಲೋಟ

ಬೆಲ್ಲಿ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ತುಪ್ಪ: 1-2 ಟೀಎ ಚಮಚ

ವಿಲಕ್ಕಿ ಮುಡಿ: ಪರಿಮಳಕ್ಕಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲಿ,
ವಿಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಗೊಂದಿಹಿಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಮಳ
ಬರುವವರೆಗೆ ಹುರಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲೇ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಮಾವಿನ
ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ
ಹೂರಣ ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಗೊಂದಿಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕಣಕಮಾಡಿ
ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಹೂರಣ ತುಂಬಿ ಲಟ್ಟಿನಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲಟ್ಟಿಸಿ
ಕಾವಲಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ರುಚಿಯಾದ ಹೋಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧ.

37. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರೊಟ್ಟಿ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1
ಲೋಟ

ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು: 1 ಲೋಟ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತೆಗೆದು ಬಿಸಿಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿಹಿಟ್ಟು,
ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಕೆಲಸಿ ಉಂಡ ಮಾಡಿ ಲಟ್ಟಿಸಿ ಕಾವಲಿಯ ಮೇಲೆ
ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿದರೆ ರೊಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧ.

38. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಶೀರಾ

ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1/2
ಲೋಟ

ಗೊಂದಿ ರವೆ/ಜಿರೋಟಿ ರವೆ:
1/2 ಲೋಟ

ಸಕ್ಕರೆ: 1 ಲೋಟ

ಉಪ್ಪು: ಜಿಟಿಕೆ

ತುಪ್ಪ: 2 ಟೀಬಲ್ ಚಮಚ

ವಿಲಕ್ಕಿ ಮುಡಿ: ಪರಿಮಳಕ್ಕಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ದ್ವಾಢಿ, ಗೋಡಂಬಿ: ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ರವೆಯನ್ನು ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಕೆಂಪಗೆ ಸುವಾಸನೆ ಬರುವವರೆಗೆ
ಹುರಿಯಬೇಕು. ನಂತರ ನೀರು, ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು, ಸಕ್ಕರೆ
ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ದ್ವಾಢಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ವಿಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ
ಚನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಶೀರಾ ಸಿದ್ಧ.

39. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ಮಡ್ಡಿ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ರಸ: 1
ಲೋಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ರಸ ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ
ಪಾಕ ಬರುವವರೆಗೆ ಕುದಿಸಬೇಕು.

ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಕ್ಕರೆ: 1/4
ಲೋಟು

ವಿಲಕ್ಷಣ: ಪರಿಮಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ

40. ಮಾವಿನಹಣ್ಣೆನ ಕಡುಬು

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಬಲಿತ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು: 5
ಅಕ್ಕಿ: 1/2 ಲೋಟು
ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/4
ಲೋಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕಡಿ ಮಾಡಿ. ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ
ರಸ ತೆಗೆದು, ಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು, ವಿಲಕ್ಷಣ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುರಿ ಹಾಕಿ
ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಕಡುಬು ಸಿದ್ಧ.

ಬೆಲ್ಲ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ವಿಲಕ್ಷಣ: 4: 5

41. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ಶಾವಿಗೆ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ರಸ: 1
ಲೋಟು
ಅಕ್ಕಿ: 2 ಲೋಟು
ಬೆಲ್ಲ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ
ವಿಲಕ್ಷಣ ಪುಡಿ: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ
ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ನೆನೆಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ರಸದ ಜೊತೆಗೆ
ರುಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ, ವಿಲಕ್ಷಣ, ಚಿಟ್ಟಿಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ
ಉಗಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಬೇಯಿಸಿದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು
ಶಾವಿಗೆ ಮುಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿದರೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣೆನ ಶಾವಿಗೆ ತಿನ್ನಲು
ಸಿದ್ಧ.

~~~~~

42. ಮ್ಯಾಂಗೋ ಪುಡ್ಡಿಂಗ್

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು: ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಜ್ಯೇಂಜಾ ಗ್ರಾಸ್: 1 ಪೂಕ್

ಜ್ಯೇಂಜಾ ಗ್ರಾಸನ್ನು 15 ನಿಮಿಷ ನೆನೆಸಿಟ್ಟು ನಂತರ ಹಾಲು ಹಾಕಿ

ಸಕ್ಕರೆ: 2 ಕಪ್

ಕುದಿಸಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿ ತೊಳಣಬೇಕು. ನಂತರ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ: 1 ಕಪ್

ರಸ ಹಾಕಿ ತೊಳಣಬೇಕು. ತೆಲೆದ ನಂತರ ಷ್ಟ್ರೋನಲ್ಲಿಡಬೇಕು.

ಹಾಲು: 2 ಕಪ್

~~~~~

43. ಚಾಪಗಾಯಿ

ಚೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು: ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ (ಯೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದು): 4

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಉಪ್ಪು, ಹಸಿ ಮೆಣಸು, ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ನೀರು ಹಾಕಿ

ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ಬೆಂದ ನಂತರ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ದಪ್ಪ

ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ: 1 ಟೀ ಚಮಚ

ಆಗುವವರೆಗೆ ಕುದಿಸಿ ನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ

ಹಸಿ ಮೆಣಸು: 2

ಹಾಕಿ ತೊಳಣಬೇಕು.

ಬೆಲ್ಲ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಿಷ್ಟು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಿಷ್ಟು

~~~~~

44. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಹಿ ಸಾಂಭಾರು

ಚೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 5
ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ: 1/2 ಟೀ ಚಮಚ
ಲುಧಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ
ಜೀರಿಗೆ: 1/2 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/2 ಲೋಟು

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಕೆ

ಬೆಲ್ಲ: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕುಪ್ಪು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಪ್ಪು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಜೀರಿಗೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು, ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ, ಲುಧಿನ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಹುರಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕು. ಹುರಿದ ಸಂಬಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿತುರಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಜೊತೆ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಬೇಕು.

45. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಹಿ ಹುಳಿ

ಚೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತುಗಳು:

ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿಗಳು (ಸಾಸಿವೆ ಹಣ್ಣಿ): 10

ಬೆಲ್ಲ: ಹಣ್ಣಿನ ರಸದ 1/4 ಭಾಗ

ಕರಿ ಎಳ್ಳು: 1/2 ಟೀ ಚಮಚ
ಮೆಣಸಿನ್ನೆ ಪುಡಿ

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಪ್ಪು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಹಾಗೂ ಗೊರಟಿಯನ್ನು ಅದರ ಕಾಲು ಭಾಗ ಬೆಲ್ಲದೊಡನೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕುದಿಸಿ. ನಂತರ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕುಪ್ಪು ಉಪ್ಪು, 2-3 ಚಮಚ ಮೆಣಸಿನ ಹಿಟ್ಟು, ಕರಿ ಎಳ್ಳು ಹಾಕಿ ದೆಹ್ಪ ಆಗುವವರೆಗೆ ಕುದಿಸಿದರೆ 6-8 ತಿಂಗಳು ಇಡುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಹಿ ಹುಳಿ ಸಿದ್ಧ.

46. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಾಸಿವೆ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಕ್ಕಗಳು:

ಬಲಿತ ಮುಳ್ಳಿ-ಸಿಹಿ ಮಿಶ್ರಿತ
ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ: 5

ಮೊಸರು: 1 ಕಪ್

ಹಸಿ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ: 1

ಎಣ್ಣು: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/4
ಲೋಟು

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಬೆಲ್ಲು: ಸಿಹಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಕಿವುಚಿ. ಸಿಹಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಬೆಲ್ಲು, ರುಚಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ. ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣು, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿ ಸ್ಪ್ಲಿ ಮೊಸರನ್ನು ಹಾಕಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

47. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಸಾಸಿವೆ

ಬೇಕಾಗುವ ಪಕ್ಕಗಳು:

ಮುಧ್ಯಮು ಗಾತ್ರದ ಮುಳ್ಳಿ
ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ: 1

ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ: 1/2
ಲೋಟು

ಒಗ್ಗರಕೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 2 ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ: 4 ಎಸಳು

ಒಣ ಮೆಣಸು: 2 ಚೊರು

ಇಂಗು: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

ಅರಿಶಿಣ: ಚಿಟ್ಟಿಕೆ

ಗಟ್ಟಿ ಮೊಸರು: 2 ಕಪ್

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು

ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯ ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆದು ಸಣ್ಣಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಸಿವೆ ಅರಿಶಿಣ, ಹಸಿ ಮೆಣಸು, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತುರಿ ಹಾಕಿ ರುಬ್ಬಿಬೇಕು. 2 ಚಮಚ ಎಣ್ಣೆಗೆ ಸಾಸಿವೆ, ಒಣಮೆಣಸು, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಇಂಗು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಹಾಕಿ ಒಗ್ಗರಕೆ ಮಾಡಿ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪ್ಪು, ಮೊಸರು ಹಾಕಿದರೆ ರುಚಿಯಾದ ಸಾಸಿವೆ ಸಿದ್ಧ.

48. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಒರಟೆ ಗೊಬ್ಬು

ಬೇಕಾಗುವ ಪಸ್ತಾಗಳು: ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ:

ಹುಳಿ-ಸಿಹಿ ಮತ್ತಿತ ಮಾವಿನ
ಹಣ್ಣು: 10

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಹಿಂಬಿಕೆ. ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಪ್ಪು, ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಇದಕ್ಕೆ
ಜೀರಿಗೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಇಂಗು, ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆಯಿಂದ ಒಗ್ಗರಿಸಿದರೆ

ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ: 4 ಟೀ ಚಮಚ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಒರಟೆ ಗೊಬ್ಬು ಸಿದ್ಧ.

ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಸಾಸಿವೆ: 1/4 ಟೀ ಚಮಚ

ಇಂಗು: ಬೆಟಿಕೆ

ಬೆಲ್ಲ: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಣ್ಣು

ಉಪ್ಪು: ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಣ್ಣು

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ದೂರ

ಹಣ್ಣಗಳ ರಾಜ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡದೇ ಇರುವವರು ವಿರಳ. ನೇರವಾಗಿ ತಿನ್ನಲು, ಜ್ಯಾಸ್ ಹಾಗೂ ರಸಾಯನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮಲೆನಾಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾಡು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸಾಸಿವೆ, ಚಟ್ಟಿ, ಮಾಂಬಳ, ಕಾಯಿರಸ, ಗೊಜ್ಜು ಹಿಂಗೆ ಮಾವಿನ ಖಾದ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಕ್ಯೂತೋಟ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪು ಮಾವಿನ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಥಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿತ್ತು. ಈ ಮಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಥಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದ ಮಾವಿನ ಸಿಹಿ ಹಾಗೂ ಖಾರದ ತಿನಿಸುಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಸ್ತಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾವಿನ ವಿವಿಧ ಪಾಕಗಳನ್ನು ನೀವು ಸವಿಯುವಂತಾಗಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.